

Obliczanie wysokości emerytury wg starych i nowych zasad

Stare zasady

Wysokość emerytury ustalanej według dotychczasowych zasad uzależniona jest od następujących składników:

1. wysokości podstawy wymiaru,
2. uwzględnionego okresu składkowego i nieskładkowego,
3. kwoty bazowej, obowiązującej w dacie powstania prawa do świadczenia.

Podstawę wymiaru emerytury stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenie emerytalne, według przepisów prawa polskiego, z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie (z ostatnich 19 lat kalendarzowych - dla wniosków zgłoszonych w 1999 r. i z ostatnich 20 lat - dla wniosków zgłoszonych w 2000 r. i w latach następujących).

Ubezpieczony może również wskazać do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu 20 dowolnie wybranych lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Oprócz podstawy wymiaru składek do podstawy wymiaru emerytury dolicza się inne składniki przysługujące ubezpieczonemu (m.in. kwoty zasiłków chorobowych, wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy itp.).

Osoba, która miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, może do obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazać podstawę wymiaru tej renty w wysokości uwzględniającej kolejne waloryzacje tej podstawy wymiaru lub wnioskować o ustalenie nowej podstawy.

Osoba, która pobierała świadczenie przedemerytalne, może wskazać podstawę wymiaru emerytury przyjętą do ustalenia świadczenia przedemerytalnego w wysokości uwzględniającej wszystkie kolejne waloryzacje lub wnioskować o ustalenie nowej podstawy.

Podstawę wymiaru emerytury ustala się mnożąc indywidualny wskaźnik podstawy wymiaru przez kwotę bazową.

Kwota bazowa

Kwota bazowa stanowi 100% przeciętnego wynagrodzenia, pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym. Kwota bazowa jest ustalana corocznie i obowiązuje od 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego.

Emerytura wynosi:

- 1. 24% kwoty bazowej, o której mowa wyżej, oraz
- 2. po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3. po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych
- z uwzględnieniem szczególnych regulacji

Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru wcześniej przyznanej renty (lub podstawę wymiaru emerytury stanowi podstawa wymiaru emerytury przyjętej do obliczenia świadczenia przedemerytalnego), oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Regulacji tej nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym 1/3 uwzględnionych okresów składkowych.

Nowe zasady

Średnie dalsze trwanie życia

Wysokość nowej emerytury będzie wynikiem podzielenia podstawy jej obliczenia przez tzw. średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony zdecyduje się przejść na emeryturę.

Podstawę obliczenia emerytury utworzy kwota składek zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługiwać będzie emerytura. Kwota ta obejmie zgromadzone na koncie składki na ubezpieczenie emerytalne, ich coroczną waloryzację oraz zwaloryzowany kapitał początkowy (jeśli ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu przed 1 stycznia 1999 r.).

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę zostanie wyrażony w latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna służąca do ustalenia liczby miesięcy, w których przeciętnie będzie pobierana nowa emerytura. Przekroczenie tej liczby miesięcy nie będzie miało żadnego wpływu na wysokość i zasady waloryzacji pobieranego później świadczenia. Średnie dalsze trwanie życia dla wieku emerytalnego jest ustalane wspólnie dla mężczyzn i kobiet. Dane, w formie tablic dalszego trwania życia, są publikowane corocznie przez Prezesa GUS w terminie do dnia 31 marca. Tablice te będą podstawą do przyznawania emerytur na wnioski ubezpieczonych zgłoszone od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1948 r.

Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. mogły wybrać, czy zechcą ulokować całą składkę emerytalną na indywidualnym koncie obsługiwanym przez ZUS w ramach I filaru, czy też, do 31 grudnia 1999 r., zdecydowały się na wybór jednego z otwartych funduszy emerytalnych w ramach II filaru, co powoduje konieczność przekazania części składki emerytalnej do wybranego funduszu emerytalnego

Ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1968 r.

Osoby urodzone po 31 grudnia 1968 r. muszą ulokować część składki emerytalnej na indywidualnym koncie obsługiwanym przez ZUS, a część w jednym z otwartych funduszy emerytalnych (obowiązkowy podział składki między I i II filar).

Wysokość emerytury mieszanej

Przepisami ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 169, poz. 1412) zostało określone, że emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po 31 grudnia 1948 r. będzie wynosiła:

1. dla osoby, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym **2009**:
 - - 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 (na zasadach dotychczasowych) oraz
 - - 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (na nowych zasadach),
2. dla osoby, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym **2010**:
 - - 70 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 (na zasadach dotychczasowych) oraz
 - - 30 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (na nowych zasadach),
3. dla osoby, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym **2011**:
 - - 55 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 (na zasadach dotychczasowych) oraz
 - - 45 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (na nowych zasadach),
4. dla osoby, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym **2012**:
 - - 35 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 (na zasadach dotychczasowych) oraz
 - - 65 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (na nowych zasadach),
5. dla osoby, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym **2013**:
 - - 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 (na zasadach dotychczasowych) oraz
 - - 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 (na nowych zasadach).

Powyższe uregulowania nie będą stosowane do osób, które są członkami otwartego funduszu emerytalnego oraz do tych ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, a więc przepisów o tzw. wcześniejszych emeryturach, przyznawanych przed osiągnięciem 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn.

Źródło ZUS